

Dairesi	Karar Yılı	Karar No	Esas Yılı	Esas No	Karar Tarihi
VERGİ DAVA DAİRELERİ	2001	42	2000	272	26/01/2001

KARAR METNİ

-SAKATLIK İNDİRİMİNDEN YARARLANMAK ÜZERE MÜRACAAT EDEN DAVACIYA HASTANEDEN VERİLEN RAPORLARDAKİ SAKATLIK TANISINA GÖRE HANGİ ORANDA SAKATLIK İNDİRİMİNDEN YARARLANACAĞINA MERKEZ SAĞLIK KURULUNCA KARAR VERİLECEĞİ,
-YÖNETMELİĞE GÖRE BELİRLENMEYEN SAKATLIK ORANLARINA İTİBAR EDİLMEYECEĞİ HK.<

Temyiz Eden : Maliye Bakanlığı

Karşı Taraf : ...

İstemin Özeti : 13.2.1992 tarihinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olarak Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Müdürlüğüne bağlı ... Bölge Müdürlüğünde çalışmaya başlayan davacının 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 31 inci maddesi uyarınca sakatlık indiriminden yararlanmak için yaptığı başvurunun reddine ilişkin 19.5.1995 günlü 52323 sayılı Maliye Bakanlığı işleminin iptali istemiyle dava açılmıştır.

... Vergi Mahkemesi 10.3.1999 günlü ve E:1999/84, K:1999/167 sayılı kararıyla; davacının işe başlamadan önce ... Hastanesinden aldığı ve sakatlık oranının %60 olduğunu belirten 31.12.1991 tarihli Sağlık Kurulu Raporu gereğince sakatlık indirimi uygulanması isteminin, aynı Hastanenin Sağlık Kurulunca verilen ve sakatlık tanısının yapıldığı 21.5.1992 tarihli raporuna dayanılarak Maliye Bakanlığı Merkez Sağlık Kurulunca çalışma gücü kaybının %34 olduğu ve sakatlık indiriminden yararlanamayacağı nedeniyle 21.9.1992 tarihinde reddedildiği, 20.8.1995 tarihinde yaptığı ikinci başvurunun da reddi üzerine dava açıldığı, uyuşmazlıkta farklı sakatlık oranları bulunması karşısında davacının bir başka hastaneye sevkiyle raporlar arasındaki çelişkinin giderilmesi gerekmektedir de ... İdare Mahkemesince bu yönde yapılan değerlendirme sonucu aynı Sağlık Kurulunca tüm bulgular dikkate alınarak verilen 11.6.1996 tarihli raporda %50 sakatlık oranı bildirilmiş olması karşısında Mahkemelerince davacının yeniden bir sağlık kuruluna sevkinde yarar görülmediği, sözkonusu rapora göre üçüncü derecede sakat olarak değerlendirilmesi gereken davacının, sakatlık indiriminden faydalandırılmaması yolundaki Maliye Bakanlığı işleminde hukuka uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle işlemi iptal etmiş, davacının idareye ikinci kez başvurduğu 20.8.1995 tarihinden itibaren sakatlık indiriminden yararlandırılmasına karar vermiştir.

Maliye Bakanlığının temyiz istemini inceleyen Danıştay Dördüncü Dairesi 25.1.2000 günlü ve E:1999/3422, K:2000/178 sayılı kararıyla; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 31 inci maddesinin 2 nci fıkrasında hizmet erbabının sakatlık oran ve dereceleri belirlenerek, bu oranlara göre sakatlık indiriminden faydalanılacağı belirtilen, sakatlık derecelerinin tespit şekli ile uygulamaya ilişkin esas ve usullerin Maliye ve Gümrük, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle tespit edileceğinin öngörüldüğü, bu doğrultuda hazırlanan "Sakatlık İndiriminden Yararlanacak Hizmet Erbabının Sakatlık Derecelerinin Tespit Şekli ve Uygulanması Hakkında Yönetmelik" 'in 26.4.1981 günlü ve 17324 sayılı Resmi Gazetede yayımlandığı, davacı hakkında, ... Hastanesince düzenlenen üç ayrı tarihli sağlık kurulu raporlarının, Maliye Bakanlığı Merkez Sağlık Kurulunca incelendiği ve davacının çalışma gücünün %34 ünü kaybettiği sonucuna ulaşıldığı, dava konusu edilen 19.5.1995 günlü işlem ile davacıya, Merkez Sağlık Kurulunca bu raporlardaki bulguların yeniden incelenmesi sonucu sakatlık derecesinin değişmeyeceğinin bildirildiği, ... İdare Mahkemesince, davacının ... Hastanesine sevk edilmesi üzerine hazırlanan 11.6.1996 tarihli raporda; davacının %50 sakat olduğuna karar verilmiş ise de, bu sakatlık oranının Yönetmelikte belirlenen arıza çeşitlerine göre belirlenmiş bir oran niteliği

taşımadığı, sakatlık derecesinin tespitinde sadece Yönetmelikle belirlenen şekilde düzenlenen raporlara itibar edilmesi gerektiği, söz konusu düzenlemelere uyulmadan tanzim edilen rapor dikkate alınarak dava konusu işlemin iptali yolunda verilen Mahkeme kararında isabet görülmediği gerekçesiyle kararı bozmuştur.

Bozma kararına uymayan ... Vergi Mahkemesi 20.4.2000 günlü ve E:2000/241, K:2000/245 sayılı kararıyla; ... Hastanesince konulan sakatlık tanısına göre, Yönetmelikte belirtilen sakatlıkların karşılaştırılmasında yanlışlık yapıldığının ne idarece ne de Danıştay bozma kararında belirtilmemesi karşısında davacının sakatlık oranının %50 olduğunun kabulü gerekeceği gerekçesiyle ve ilk kararında yer alan hukuksal nedenler ve gerekçe ile ısrar etmiştir.

Israr kararı, Maliye Bakanlığı tarafından, yönetmelikteki düzenleme karşısında yapılan işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek temyiz edilmiştir.

Savunmanın Özeti : Temyiz isteminin reddi gerektiği yolundadır.

Danıştay Tetkik Hakimi Gülsen BİŞKİN'in Düşüncesi : Sakat pozisyonunda devlet memurluğuna başlayan davacının, Gelir Vergisi Kanununun 31 inci maddesindeki vergi indiriminden yararlanmak amacıyla yaptığı başvuruların reddi üzerine bu işlemin iptali istemiyle dava açılmıştır. "Sakatlık İndiriminden Yararlanacak Hizmet Erbabının Sakatlık Derecelerinin Tespit Şekli ve Uygulanması Hakkında Yönetmelik" gereğince sakatlığı belgeleyen raporlardaki sakatlığın gelir vergisi açısından hangi oranda olduğunun tespiti Merkez Sağlık Kuruluna ait bulunmaktadır. Davacının ... Hastanesinden aldığı çeşitli tarihli raporlardaki sakatlık oranı Kurul tarafından Yönetmeliğe ekli cetvele göre %34 olarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmenin gerçeği yansıtmadığı farklı bir sakatlığın bulunduğu sakatlığın teşhisi açısından raporlar oranında çelişki olduğu da ileri sürülmediğinden ve esasen tüm raporlardaki sakatlık tanısı sol hemiparezi olduğundan ve cetvelde de bu rahatsızlığın karşılığı %34 olarak gösterildiğinden, Merkez Sağlık Kurulunca yapılan değerlendirmede hukuka aykırılık bulunmadığı, aksi yolda verilen ısrar kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Anıl GENÇ'in Düşüncesi : Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 49 uncu maddesinin 1 inci fıkrasında belirtilen nedenlerden hiçbirisine uymayıp vergi mahkemesince verilen ısrar kararının dayandığı hukuki ve yasal nedenler karşısında, anılan kararın bozulmasını gerektirir nitelikte görülmemektedir. Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin reddi ile vergi mahkemesi kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulunca, dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Davacının sakatlık indiriminden yararlandırılmayacağı yolunda kurulan işlemi iptal eden vergi mahkemesi ısrar kararı temyiz edilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun, ücretlerin vergilendirilmesinde uygulanacak sakatlık indirimini düzenleyen 31 inci maddesinin 2 nci bendinde, çalışma gücünü maddede belirtilen oranlarda yitiren hizmet erbabının, sakatlık indiriminden yararlanacağı miktarlar düzenlenmiş, sakatlık derecelerinin tespit şekli ile uygulamaya ilişkin esas ve usullerin; Maliye ve Gümrük, Sağlık ve Sosyal Yardım, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle tespit edileceği kurala bağlanmıştır. Bu yetkiye dayanılarak hazırlanan, Sakatlık İndiriminden Yararlanacak Hizmet Erbabının Sakatlık derecelerinin Tespit Şekli ile Uygulanması Hakkında Yönetmelik, 28 Nisan 1981 günlü ve 17324 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur.

Yönetmelik; sakatlık derecelerinin tesbitini yapmak üzere Maliye Bakanlığı bünyesinde oluşturulan Merkez Sağlık Kurulunun kuruluşu, görevleri, inceleme ve karar süreci, sakatlık indirimi istemiyle yapılacak başvuru usulü, sağlık raporu düzenlemeye yetkili kuruluşlar ve

niteliklerini düzenlemiştir. İndirim uygulamasında dayanılacak vucüt arızaları ile yol açacakları iş gücü kayıp oranları, Yönetmeliğe ek cetvelde belirlenmiştir. Maliye Bakanlığı Başhekiminin başkanlığında, Sağlık Bakanlığınca görevlendirilen iki, Sosyal Güvenlik Bakanlığınca görevlendirilen bir uzman hekim ve Gelirler Genel Müdürlüğünün bir temsilcisinden oluşan Merkez Sağlık Kurulu, yetkili sağlık kuruluşlarınca düzenlenen raporlarda yer alan laboratuvar ve klinik muayene bulguları ile sakatlık bulgularını ve teşhisi incelemek, Yönetmeliğe bağlı cetvelde yer alan sakatlık arızalarına göre çalışma gücü kayıp oranlarını dikkate alarak, hizmet erbabının sakatlığı nedeniyle çalışma gücünün kayıp oranını belirlemekle görevlendirilmiştir.

Yönetmeliğin 11 inci maddesindeki düzenleme nedeniyle, ilgililerin sakatlık indiriminden yararlanıp yararlanamayacakları ve yararlanacakların sakatlık derecelerinin tespiti ise Merkez Sağlık Kurulunca kesin karara bağlanan raporlara göre gelir müdürlüğü, vergi dairesi müdürlüğü ve malmüdürlüğü tarafından yapılacaktır.

Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında, Merkez Sağlık Kurulunun, yetkili sağlık kuruluşlarınca düzenlenen raporlarda yer alan laboratuvar bulgularını, klinik muayene bulgularını, sakatlık bulgularını ve teşhisi inceleyeceği ve raporun karar bölümüne bu Yönetmeliğe bağlı cetvelde yer alan sakatlık arızalarına göre çalışma gücünden kayıp oranlarını dikkate alarak hizmet erbabının sakatlığı nedeniyle çalışma gücünün yüzde kaçını kaybettiği hususunda verdiği kararını rakamla ve yazıyla kaydedeceği belirtilmiştir.

Sakatlık indiriminden yararlanmak üzere müraacat eden davacının sevk edildiği ... Hastanesinden alınan 13.2.1992, 21.5.1992 ve 1.9.1994 tarihli sağlık kurulu raporlarının Merkez Sağlık Kurulunca incelenmesi üzerine davacının, Yönetmeliğe göre çalışma gücünün %34 ünü kaybettiğine karar verilmiştir. Dava konusu edilen 19.5.1995 günlü işlem ile davacıya, Merkez Sağlık Kurulunca bu raporlardaki bulguların yeniden incelenmesi sonucu sakatlık derecesinin değişmediği bildirilmiştir.

Davacının aynı hastaneden almış olduğu çeşitli tarihlerdeki bu raporlarda konulan tanı ve rahatsızlığın devamlılığı belirtilmiş olup, raporlar arasında sakatlık tanısı açısından farklılık ve davacının değerlendirmeye dahil edilmeyen bir sakatlığı bulunmamaktadır.

Yukarıda açıklanan Yönetmelik kurallarına göre hizmet erbabının sakatlığı nedeniyle çalışma gücünün kayıp oranını belirleme görevi Merkez Sağlık Kuruluna ait olup, İdare Mahkemesince davacının ... Hastanesine sevkı üzerine anılan hastane sağlık kurulunca verilen ve davacının %50 sakat olduğuna ilişkin bulunan 11.6.1996 tarih ve 2433 sayılı raporda saptanan orana itibar etmek mümkün olmadığından söz konusu raporu dikkate alarak dava konusu işlemin iptaline karar veren vergi mahkemesi ısrar kararı hukuka uygun bulunmamıştır.

Bu nedenle temyiz isteminin kabulüne ... Vergi Mahkemesinin 20.4.2000 günlü ve E:2000/241, K:2000/245 sayılı kararının bozulmasına, yeniden verilecek kararda karşılanacağından yargılama giderleri hakkında hüküm kurulmasına gerek bulunmadığına, 26.1.2001 gününde gerekçede ve esasta oyçokluğu ile karar verildi.

X - K A R Ş I O Y

Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, vergi mahkemesi ısrar kararının bozulmasını sağlayacak durumda bulunmadığından, temyiz isteminin reddi gerektiği görüşüyle karara katılmıyoruz.

XX - K A R Ş I O Y

Devlet memuru olarak göreve başlamasından önce ... Hastanesinden aldığı 31.12.1991 günlü raporla yüzde 60 düzeyinde sakat olduğu belirlenen davacının, bu nedenle 13.2.1992 gününde göreve başlatıldığı, sakatlık indiriminden yararlandırılması istemi üzerine, uygulanması gereken 193 sayılı Yasanın 31'inci maddesinin 2'nci bendinde öngörülen Yönetmelik hükümlerine göre sakatlık tanısı yapılmak ve iş gücü kayıp oranı belirlenmek üzere aynı Hastaneye sevk edildiği ve verilen 21.5.1992 günlü raporunun Merkez Sağlık Kurulunca

Yönetmelik hükümlerine göre değerlendirilmesi sonucu, çalışma gücünün yüzde 34'ünü kaybetmiş olması nedeniyle sakatlık indiriminden yararlandırılmayacağı sonucuna ulaşılan davacı hakkında kurulan 21.9.1992 günlü işlem dava konusu yapılmamış ve davacının ücretleri gelir vergisi kapsamında kabul edilmiştir.

İdarenin tüm işlemlerinin hukuka uygun kurulması, hukuk devleti ilkesinin gereğidir. Bu nedenle tüm idari işlemler, hukuka uygunluk karinesinden yararlanır. İptal davaları, bu karineden yararlanan işlemlerden dolayı menfaati ihlal edilenler tarafından ve idari işlemlerin yetki, şekil, sebep, konu ve maksat öğelerinden en az biri yönünden hukuka aykırı olduğu iddiasıyla açılan objektif davalar olup, yasada öngörülen sürede açılabilir. Bu süre içinde dava açılmayan hallerde idari istikrar, idari işlem doğrultusunda kurulur. Bunun sonucu olarak dava açma süresi içinde hukuka uygunluk karinesinden yararlanan bireysel idari işlemlerin yarattığı hukuksal sonuçlar, hukuka uygunluk yönünden tartışılmaz. Usulüne uygun duyurulmuş ve dava konusu yapılmayıp, ilgisine uygulanmış bir idari işlemin ilgisinin hukuksal durumunda yarattığı sonuç ancak, o işlemin kurulmasına neden olan durumun değişmesi halinde yeni bir işlemle değiştirilebilir. Bu yüzden aynı kişiyi ilgilendiren, aynı konuda ve aynı sebebe dayanılarak kurulan ve evvelce kurulmuş işlemin tekrarı niteliğindeki işlemler, yeni bir dava hakkı doğurmaz.

Gelir Vergisi Kanununun 31'inci maddesinin 2'nci bendinde öngörülen kural ve Yönetmelik hükümlerine göre değerlendirilen raporlarında yer alan tanı uyarınca çalışma gücünü yüzde 34 oranında yitirdiği belirlenerek sakatlık indiriminden yararlandırılmayan davacı hakkında kurulan 21.9.1992 günlü işlem dava konusu yapılmamışken, üç yıl sonra aynı tanıya dayanan ancak, daha yüksek iş gücü kayıp oranı belirlenen raporun, evvelce kurulan işlemdeki sonucu değiştirmeyeceği yönünde kurulan işlem, yeni bir dava hakkı kazandırmayacağından ve ısrar kararının bu nedenle bozulması gerektiği görüşünde olduğumuzdan kararın gerekçesine katılmıyoruz.

BŞ/ŞGK